

FƏLSƏFƏNİN QENDER ASPEKTLƏRİ

Müəllif-tərtibatçı: Əzimov A.B. – Qərb Universitetinin humanitar fənlər kafedrasının baş müəllimi, fəlsəfə elmləri namizədi
Elmi redaktor: Hüseynova E.Ş. – Qərb Universitetinin prorektor, fəlsəfə elmləri namizədi
Rəyçilər: Bədəlov R., fəlsəfə elmləri doktoru
Abdullayeva M., fəlsəfə elmləri namizədi

GİRİŞ

Qender probleminin aktuallığı onun biliyin spesifik sahəsi olmaqla yanaşı, eyni zamanda fəlsəfənin bütün sahələrini və digər fənləri də əhatə edərək hərtərəfli universal əhəmiyyətə malik olmasındadır.

Proqramın məqsədi tələbələrə fəlsəfədə qender problematikasının əsaslarını öyrətməkdən ibarətdir. Bununla əlaqədar olaraq nəzəri və tarixi aspektlərin açılması kimi bir vəzifə də xüsusi qeyd olunur.

Qenderə nəzəri yanaşma – tələbələrdə qender problemləri haqqında şəxsi təsəvvürün formalaşmasıdır. Tarixi yanaşma – nəzəri yanaşmaya əsaslanaraq tələbələrdə fəlsəfi fikir tarixində qender ideyalarının inkişafına dair təsəvvürlərin formalaşmasıdır.

Kursa aid materialın həcmi və ifadə məntiqi proqramın məqsəd və vəzifələri ilə müəyyənləşdirilir. O, tematik plandan, kursdan və tövsiyə olunmuş ədəbiyyatın siyahısından ibarətdir.

Proqram bakalavriat tələbələri üçün nəzərdə tutularaq 36 akademik saata hesablanmışdır.

TEMATİK PLAN

MÖVZULAR		Saatların miqdarı		
		Cəmi	Mühazirələr	Seminarlar
1	«Qender» nə deməkdir?	4	2	2
2	Dialektika qender yanaşmasının əsası kimi	8	4	4
3	Qender probleminin antropoloji aspekti	8	4	4
4	Qender probleminin estetik və etik aspektləri	8	4	4
5	Fəlsəfə tarixində qender problemi	8	4	4
CƏMİ		36	18	18

MÖVZU № 1. «Qender» nə deməkdir?

«Qender» anlayışının aktuallığı haqqında. Qender probleminin əsas aspektləri.

Kursun nəzəri və praktiki vəzifələri. Anlayışın semantik və məntiqi təhlili. Aparılmış anlayış təhlili əsasında qender problemlərinin təsnifatı. Qender probleminin fəlsəfi və tarixi-fəlsəfi, ümumi və xüsusi blokları.

MÖVZU № 2. Dialektika qender yanaşmasının əsası kimi

Varlıq anlayışı. Dialektika nədir? Dialektik metodun mahiyyət və vəzifələri. Dialektikanın üç qanunu. Əksliklərin birliyi və mübarizəsi dialektika qanunlarından biri kimi. Onun universal əhəmiyyəti.

Əksliklərin birliyi və mübarizəsi və insanın varlığı. Erkək və dişinin ontoloji dixotomiyası əksliklərin birliyi və mübarizəsi universal prinsipinin təzahürü kimi.

MÖVZU № 3. Qender probleminin antropoloji aspekti

Cəmiyyətdə bioloji ziddilik. Erkək və dişi dixotomiyasının bioloji təzahürü. Cəmiyyətdə sosial ziddilik. Erkək və dişi dixotomiyasının sosial təzahürü. Cəmiyyətdə mənəvi ziddilik. Erkək və dişi dixotomiyasının mənəvi təzahürü. Erkək və dişi əsasının qarşılıqlı asılılığı və cəmiyyətdə bundan pozitiv istifadə yolları.

MÖVZU № 4. Qender probleminin estetik və etik aspektləri

Estetikanın mahiyyəti. Qender estetikası. Gözəllik – estetikanın mərkəzi kateqoriyası kimi. İnsani münasibətlər estetikasında məhəbbət kateqoriyası. Məhəbbətin psixoloji və fiziki aspektləri. Etikanın mahiyyəti. Qender etikası. Etik borc anlayışı.

Mənəviyyat və əxlaq. Mənəvi seçim azadlığı. Mənəvi dəyərlərin universallığı və nisbiliyi. Etika insani münasibətlərin qender ölçüsündə. Cinsi və ailə münasibətlərinin etikası.

MÖVZU № 5. Fəlsəfə tarixində qender problemi

Qədim dünya fəlsəfəsində qender problemi. Qədim dünya fəlsəfəsində əksliklərin birliyi və mübarizəsi prinsipi erkək və dişi əsasının simvolu kimi (Platon, tantrizm, daosizm). Buddist relyativizminin birtərəfliyi və buddist etikasında qadın statusu.

Orta əsr fəlsəfəsində qender problemləri. Xristian fəlsəfəsində Müqəddəs üçlüyün dialektikası. Müsəlman fəlsəfəsi və neoplatonizm.

19-20-ci əsrlərin fəlsəfəsində qender problemləri. Nitsşe fəlsəfəsində qender ideyaları. Psixanaliz və qender problemləri. Qender problemi və feminizm. Qender problemləri və «New Age» fəlsəfəsi. Qender problemi və dini fəlsəfənin yüksəliş cəhdləri.

ƏDƏBİYYAT

- 1 Платон. Сочинения, т. 2, - М.,1970
- 2 Платон. Сочинения, т. 3, ç.1 - М., 1971
- 3 Фрейд З. Введение в психоанализ. – М.,1989
- 4 Майстеп Г. Духовные проповеди и рассуждения. - М.,1991
- 5 Цепбатской Ф. Изюренные труды по буддизму. - М.,1988

- 6 Ницше Ф. Так говорил Заратустра. – М.,1990
- 7 Lloyd G. The Man of Reason: “Male” and “Female” in Western Philosophy – London, 1984
- 8 Stevenson J. Guide to Philosophy. - N-Y, 1998
- 9 Watt M. Islam and the integration of society. – London, 1961